

TÄISKASVANUTE KOOLITAJA VÄLJAÕPE

Õppekava

1. Õppekavarühm (vastavalt ISCED (ISCED-F 2013 õppekavarühmade klassifikatsioonile) ja õppekava koostamise alus.

Õppekavarühm: 0111 Kasvatusteadus

Õppekava koostamise alus: Täiskasvanute koolitaja tase 5 ja tase 6 kutsestandardid.

2. Eesmärk ja õpiväljundid

Eesmärk: koolitusel omandab õppija täiskasvanute koolitaja, tase 5 ja tase 6 kutsestandardites sisalduvaid kompetentse. Koolituse läbinu määratleb ja arendab end täiskasvanute koolitajana ning toetab õppimist tulenevalt täiskasvanuõppe põhimõtetest.

Õpiväljundid: koolituse läbinud õppija:

1. koolitab lähtudes täiskasvanuõppe põhiprintsiipidest;
2. koolitab kasutades metoodikat sihipäraselt;
3. panustab praktikakogukonna arengusse;
4. mõtestab oma rolli ja vastutust koolitajana;
5. kasutab asjakohaseid hindamis- ja tagasisidemeetodeid õpitulemuste, õppeprotsessi ja enesehindamiseks.

3. Sihtgrupp ja õppe alustamise tingimused

Sihtgrupp:

- alustavad koolitajad ja koolitusvaldkonda sisenejad;
- koolitajad, kes soovivad süsteemselt ja terviklikult koolitaja kompetentse arendada;
- andragoogilise ettevalmistuseta koolitajad.

Õppe alustamise tingimused: puuduvad

4. Õppe maht, õppe ülesehitus, õppekeskkond ja õppevahendid

Õppe maht ja ülesehitus: koolituse kogumaht (akadeemilistes tundides) on 116 tundi, millest 84 tundi on auditoorset tööd ning 32 tundi iseseisvat tööd.

Õppekeskkond ja õppevahendid: õpe toimub täiskasvanute õppimist toetavates koolitusruumides ning e-õppekeskkonnas. Auditoorne töö toimub standardse varustusega seminariruumides, mis võimaldavad liikumist. Õppematerjalid ja õppeülesanded tehakse õppijale kättesaadavaks e-õppekeskkonnas. E-õppekeskkond on ligipääsetav ainult õppega seotud koolitajatele ja õppijatele.

5. Õppeprotsessi kirjeldus, sh õppe sisu, õppemeetodid ja -materjalid.

Peamised õppemeetodid: Koolituse ülesehitus on praktiline ja õppijad on aktiivsed osalejad ning kaasrääkijad õppeprotsessis, luues, katsetades ja kujundades uusi teadmisi ja oskusi. Tulenevalt eesmärgist varieeritakse erinevaid täiskasvanuõppe meetodeid, kasutusel on miniloengud, arutelud, individuaalsed harjutused, paaris- ja grupitööd, simulatsioonid, juhtumite analüüsid, refleksiooniülesanded ja kogemuste vahetus.

Õppe ülesehitus ja maht (ak.tund.)	Õppe sisu ja õppematerjalid
Maht 1 tund	Sissejuhatus koolitusse. Tutvumine; koolituse ülesehitus, sisu ja õpiväljundid; iseseisva töö kirjeldus, lõpetamise tingimused.
Maht 6 tundi Auditoorne töö 6 tundi	Koolitamine lähtuvalt täiskasvanuõppe põhiprintsiipidest. <ul style="list-style-type: none"> • Andragoogilised põhimõtted ja täiskasvanute õppimise põhiprintsiibid. • Täiskasvanute õpiteooriate liigitus ja põhiseisukohad. • Täiskasvanud õppija tunnused. • Täiskasvanud õppija isiklikud õpieesmärgid ja õpivajadused ning nende väljaselgitamine. • Õppimise toetamine ja täiskasvanud õppija arengut toetava tagasiside andmine. • Õpioskused ja -motivatsioon (erinevad sihtrühmad, mitmekesised õppijad). • Enesejuhitavus, subjektsus. • Õpibarjäärid, vastuseis õppimisele. <p><i>Allikad lisalugemiseks:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Karm, M. (2007). Eesti täiskasvanukoolitajate professionaalsuse kujunemise võimalused. Tallinna Ülikool. • Karm, M. (2013). Õppemeetodid kõrgkoolis. Sihtasutus Archimedes. • Märja, T., Lõhmus, M., & Jõgi, L. (2003). Andragoogika. Tallinn: Kirjastus Ilo. • Märja, T. (koost.), (2011). Koolitaja käsiraamat. ETKA Andras • Urdze, T. (2001). Olla, teada, osata. Meetodid edukaks tööks auditooriumiga. Tõravere. • Valgmaa, R., & Nõmm, E. (2008). Õpetamisest: Eesmärgist teostuseni. Tartu: Eesti Vabaharidusliit

<p>Maht 5 tundi</p> <p>Auditoorne töö 5 tundi</p>	<p>Grupiprotsessid ja grupi arengu toetamine</p> <ul style="list-style-type: none"> • Väljakutsed töös õppegruppidega. • Grupidünaamika ja grupi arenguetapid. • Koostööd soodustavad ja takistavad tegurid. • Toimetulek konfliktidega grupis. • Toimetulek keeruliste grupiliikmetega.
<p>Maht 2 tundi</p> <p>Auditoorne töö 2 tundi</p>	<p>Koolitaja esinemisoskused</p> <ul style="list-style-type: none"> • Hea esineja kompetentsid. • Esinemise ettevalmistus, füüsilised ja psühholoogilised tegurid. • Hääl, hingamine, kehakeel.
<p>Maht 21 tundi</p> <p>Auditoorne töö 21 tundi</p>	<p>Sihipärane metoodika kasutamine koolitades.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Sotsiaalse, vaimse ja füüsilise ja sh virtuaalse õpikeskkonna kujundamine; • meetodi valiku põhimõtted ja lähtealused; • erinevate meetodite tutvustamine; • meetodite sobivus sihtrühmadele, teemadele, endale kui koolitajale; • meetodid erinevateks koolitusprotsessi etappideks; • materjalide loomine ja valik.
<p>Maht 7 tundi</p> <p>Auditoorne töö 7 tundi</p>	<p>(Digi)vahendite kasutamine koolitusel. Autorikaitse.</p> <ul style="list-style-type: none"> • (Digi)vahendite valik ja kasutamine. • Autorikaitse.
<p>Maht 14 tundi</p> <p>Auditoorne töö 7 tundi</p> <p>Iseseisev töö 7 tundi</p>	<p>Täienduskoolituse õppekava koostamine ja täiskasvanute koolitust reguleerivad õigusaktid.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Täienduskoolituse õppekava ja väljundipõhise õppe olemus. • Õppekava koostamise alused: täiskasvanuõppe põhiprintsiibid, täienduskoolituse standard. • Õppekava komponendid. • Täiskasvanute koolituse seadus, täienduskoolituse standard. EHIS, erinõuete alusel läbiviidavad koolitused. <p><u>Iseseisev töö</u>: koolituse õppekava koostamine.</p> <p><u>Õppematerjalid</u>:</p>

	<ul style="list-style-type: none"> • Aruväli, S., Kaldas, H., Pilli, E., Reppo, S. (2016) <i>Juhendmaterjal täienduskoolituse õppekava koostamiseks</i>, Tartu, Haridus- ja Teadusministeerium • Täiskasvanute koolituse seadus • Täienduskoolituse standard
<p>Maht 15 tundi</p> <p>Auditoorne töö 7 tundi</p> <p>Iseseisev töö 8 tundi</p>	<p>Koolitajate kogukond. Koolitaja kommunikatiivne kompetentsus.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kogukond ja selle tähendus täiskasvanute koolitaja kutse kontekstis. Algamine, kaasamine, sotsiaalne mõjustamine, eestvedamine. • Koolitaja kommunikatiivne kompetentsus: sisuloome, tekstiloome erinevates keskkondades (ekraanilt lugemine, veebiarutelude käivitamine, juhtimine). • Ülevaade koolitaja võrgustikest. • Koolitaja identiteet: personaalsed, suhetega seotud ja kollektiivsed ressursid <p><u>Iseseisev töö</u>: Kogukond ja koolitaja võimalused panustada täiskasvanute haridusse.</p>
<p>Maht 17 tundi</p> <p>Auditoorne töö 7 tundi</p> <p>Iseseisev töö 10 tund</p>	<p>Koolitaja professionaalne eneseareng.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Koolitaja professionaalne eneseareng. • Koolitaja refleksioon. • Koolitaja rollid. <p><u>Iseseisev töö</u>: eneseanalüüsi koostamine.</p>
<p>Maht 7 tundi</p> <p>Auditoorne töö 7 tundi</p>	<p>Täiskasvanute koolitaja kutse</p> <ul style="list-style-type: none"> • Koolitaja kompetentsid ja kutsestandard. • Koolitaja kutse, selle taotlemisprotsess (portfoolio, eneseanalüüs, tõendusmaterjalid). • Eetilised valikud täiskasvanute koolituses, koolitaja eetikakoodeks, minu väärtused ja vastutus koolitajana, • Enesehoid (tasakaal, motivatsioon). • Isikukuvand (Personal Branding).
<p>Maht 14 tundi</p> <p>Auditoorne töö 7 tundi</p>	<p>Mikrokoolituste läbiviimine</p> <p>Õppija valmistab ette ja viib läbi enda koostatud õppekavast lähtuva mikrokoolituse:</p> <ul style="list-style-type: none"> • kasutades tema jaoks uusi täiskasvanud õppija õpimotivatsiooni toetavaid õppe- ja hindamismeetodeid ning

Iseseisev töö 7 tundi	<p>põhjendades oma valikuid, seostades need täiskasvanud õppija eripäradega;</p> <ul style="list-style-type: none"> • esitledes käsitletavat teemat õppijaid kaasvalt ning illustreerides teemat mitmekülselt.
<p>Maht 7 tundi</p> <p>Auditoorne töö 7 tundi</p>	<p>Sobivate hindamis- ja tagasisidemeetodite valik õpitulemuste, õppeprotsessi ja enese hindamiseks.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Hindamiskriteeriumite sõnastamine. • Hindamismeetodid. • Arvamuste kogumine õppeprotsessis ja meetodites. • Õppeprotsessi analüüs ja selle meetodid. • Õppeprotsessi hindamine. • Õppijate eneseanalüüsi ja refleksiooni meetodid. <p>Koolituse kokkuvõtte, tagasiside, lõpetamine.</p>

6. Hindamine ehk õppe lõpetamise tingimused

Hindamismeetod	Hindamiskriteerium
1. Mikrokooolituse tunnikava esitamine ja mikrokooolituse läbiviimine	<ul style="list-style-type: none"> • Tunnikava on vormistatud korrektselt ja vastavalt koostamise juhisteile. • Tunnikavas on kirjeldatud: <ul style="list-style-type: none"> ◦ õppe eesmärk ja sihtgrupp; ◦ õppematerjalid ja (digi)vahendid; ◦ õppemeetod ja selle uudsus mikrokooolituse läbiviija jaoks; ◦ hindamismeetod ja selle uudsus mikrokooolituse läbiviija jaoks. • Õppija on läbi viinud mikrokooolituse, andnud õppijatele arengut toetavat tagasisidet ja võtnud ise vastu tagasiside kaasõppijatelt.
2. Eneseanalüüsi koostamine	<ul style="list-style-type: none"> • Õppija on koostanud kirjaliku eneseanalüüsi vastavalt etteantud kriteeriumitele ning käsitlenud isiklike näiteid kompetentside rakendamisesest koolitajana. • Õppija on analüüsinud ennast koolitajana omandatud kompetentside lõikes.

<p>3. Panustamine täiskasvanute haridusse ja koolitajate kogukonda. Õppijad saavad valida kahe ülesande vahel:</p> <p>a) õppijad koostavad Euroopa täiskasvanuhariduse veebikeskkonda EPALE nõuetekohase blogipostituse.</p> <p>või</p> <p>b) õppijad leiavad Euroopa täiskasvanuhariduse veebikeskkonnas EPALE (või mõnest muust täiskasvanuharidusega seotud veebikeskkonnast) endale huvipakkuvad artiklid/blogipostitused ning kirjutavad neile vastused/kommentaari, mis avavad õppija seisukohti antud teemas, tõstatavad uusi küsimusi või mõnel muul moel toetavad diskussiooni.</p>	<p>Blogipostituse sisu on kooskõlas EPALE temaatiliste fookustega ja veebipõhiste sündmustega.</p> <p>Kirjutatud on vähemalt 2 vastust/kommentaari.</p>
--	---

7. Väljastatavad dokumendid

Koolituse õpiväljundite omandamine on tõendatud ja **õppijale väljastatakse tunnistus**, kui õppija on osalenud vähemalt 63 auditoorses tunnis (84st), koostanud iseseisvad tööd ja sooritanud hindamismeetodid. Hindamisel mitteosalenud või hindamist mitteläbinud õppijale väljastatakse tõend koolitusel osalemise kohta läbitud teemade lõikes.

8. Koolitajate kvalifikatsioon

Andragoogikaalane ettevalmistus, kehtiv täiskasvanute koolitaja 7 või 8 taseme kutse.